

חלוקת לשון

כתב עת לבלשנות עיונית וишומית

גלוון 58

תשפ"א
(2026-2025)

חלוקת לשון

כתב עת לבשנות עיונית ויישומית

צבי שראל ד"ל (גילונות 1-20)
ميرי הורביץ-בת משה (גילונות 21-35)
רות בורשטיין (גילונות 36-44)

העורף-המייסד:

נוגה אילני ופנינה טרומר **העורכות:**

עמנואל אלון, רות בורשטיין, זהר לבנת, מלכה מוצ'ניק, תמר סובין
חגית שפר **חברי המערכת:**

סילביה אדלר, רינה בן-שחර, חוה בת-זאב שילדקרוט, ליורה
וינברג, רחל ויסברוד, אלדעה ויצמן, לובה ר' חורל"⁹, עדנה לאודן,
ליאור לקס, מאיה פרוכטמן, דורות רובינשטיין, רחל רוזנר, פנינה
שוקר-נבר, גילה שילה, יצחק שלזינגר **موقعת המערכת:**

נוגה אילני, פנינה טרומר **עורכות הלשון:**

תמר סובין **עורכת סקירת ספרים:**

עדנה לאודן, מרום שני **עורכות הלשון של התקצירים באנגלית:**

חלוקת לשון, החוג ללשון העברית ולבשנות שמיית,
אוניברסיטת תל אביב, רמת אביב 6997801 ;
המחלקה ללשון העברית ולבשנות שמיות, הפקולטה למדעי
היהדות, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002

5832-0792 ISSN

© כל הזכויות שמורות לאוניברסיטת תל אביב ולאוניברסיטת בר-אילן
אין להעתיק או לצלם חוברת זו או חלקים منها ללא רשות בכתב מהמו"ל.

נדפס בישראל תשפ"ו בדפוס המכבים תל אביב, ישראל
סידור ועימוד: דרורה פרידריך ויגאל רפפורט

רשימת הכותבים

פרופ' עדי אורן	החווג ללשון העברית, אוניברסיטת חיפה
פרופ' מיכל אפרת אורן	המחלקה לפסיכוןיה ובלשנות, אוניברסיטה ב-הארון בנגב
אחד איזיק	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר נוגה אילני	החווג ללשון העברית, התוכנית ללימוד עתודה בעריכה לשונית, אוניברסיטת תל אביב, יועצת לשון בתאגיד השידור "כאן"
ד"ר רות אלמגור-רמן	האקדמיה ללשון העברית
פרופ' אמריטהו משה בר-אשר	החווג ללשון העברית, האוניברסיטה העברית בירושלים ונשייה (לשעבר) של האקדמיה ללשון העברית
פרופ' אמריטהו גרשון ברין	החווג למקרא, אוניברסיטת תל אביב
פרופ' אמריטהה חווה בת-זאב שילדקרוט	החווג ללימודים קוגניטיביים, אוניברסיטת תל אביב
ד"ר יהונתן ורמסר	החווג ללשון עברית, המכללה ירושלים והחווג ללשון עברית, המכללה האקדמית גורדון
פרופ' לובה חREL"פ	המרכז ללימודים טקסטוט, המכללה האקדמית הדתית על שם ר'אמ ליPsiץ ומכוון מופת
ד"ר עבד אלה טרבייה	תוכנית תואר שני בהוראה ולמידה, מכללת אלקאסמי
ד"ר בת-צין ימינוי	החווג ללשון העברית, מכללת לינסקי לחינוך
ד"ר גלית כהן	יחידה לעברית, המכללה האקדמית כנרת והמכללה האקדמית צפת והמחלקה ללשון העברית, המכללה האקדמית תל חי
ד"ר דליה כהן-גראס	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן
לבנת לירום	התוכנית ללימודים קוגניטיביים, משרד החינוך וקלינאיות תקשורת, משרד החינוך
ד"ר עליזה לזרסון	בית הספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר אלה מזר	החווג למקרא, האוניברסיטה העברית
פרופ' אמריטהה תמר סובין	החווג ללשון העברית ובלשנות שמיות, אוניברסיטת תל אביב
ד"ר זהאה עבאו	מכללת אלקאסמי והחווג ללשון העברית, המכללה האקדמית בית ברל
פרופ' אמריטהה אורה (חודריה) שורצולד	המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן

תוכן העניינים

נוגה אילני ופנינה טרומר דבר העורכות
הנחיות להגשת מאמר לפרסום בחלוקת לשון

לזכרם

1 דברים לזכרה של צפורה שפורה ז"ל
2 ד"ר יצחק צדקה ז"ל - דברים לזכרו
5 דברים לזכרו של מורי וחבריו ד"ר נפתלי שטרן ז"ל

חות אלמגור-רמן
דליה כהן-గור
עליזה לזרסון

מורפולוגיה

7 מערכת הבניינים בלשון התנאים
16 גזירה בתחפושת של נתיה

משה בר-אשר
אורוה (וזדרה) שורצולד

סמנטיקה

35 "על" פוליסמיה - מילת היחס על -
שינויים פוליסמיים במשמעותם דיאכטוני ווינכטוני

לבנת לירום
וחוה בת-זאב שילדקרות

חקר השיח

73 "הברונאון" - הגרמטיקליזציה בעברית המילה **bro**
וה意義 של **בוח** בעברית

אותד איזיק

לשון השירה

88 עלם ללא שבויות בשיר "הרדופה" לאורית צעה
104 הצירופים המטפוריים בשירתו של רוני סומק בראיה דיאכטונית
עיון בדרכיו השתקפותם ובשודות הסמנטיים של רכיביהם

בת-צין ימינו
זהה עבאס

לשון המשפט

125 "אונס" - בוחינה דיאכטונית של המונח המשפטי

גילת כהן

הוראת העברית כשפה שנייה

146 תרומת שירים מלחנים להקנית אוצר מילים בשפה העברית
כשפה שנייה בicutות ג בבית הספר הערבי

עבד אללה טרבייה

מפרי עצם של בלשוני עבר דגולים

184קדמה להוראת הניקוד (הביאה לדפוס מיכל אורן-אפרת)

עדי אורן

		מחשבות על...
192	הצירופים "שם רע", "שם טוב" ו"שם" במקורותינו שמן המקרא והללא	גרשון ברין
		סקירת ספרים
199	על רחל רוז'נסקי / אהובה ודוחיה סיפורה של היידיש במדינת ישראל	נוגה אילני
204	על: משה בר-אשר / מחקרים בלשון חכמים, כרך ד	יהונתן וורמסר
210	על: אהרן מן וחנן אל מירסקי / מחברת מנחם בן סרוק - מהדורה ביקורתית מבוארת	לובה חרל"פ
214	על: אריאל קופילוביץ / צופה אל הבאות: תאולוגיה הגלות של חזקאל והשפעתה על תוכנית התקומה שלו	לאה מזר
219	על: יוסף يولם / יהודה הלי - שירות החול - הדיוואן המקורי עם נספחים	תמר סובר
N-F	תוכן העניינים	Hebrew Higher Education (27) 2025
		תקצירים באנגלית

HELKAT LASHON

A JOURNAL FOR THEORETICAL
AND APPLIED LINGUISTICS

VOLUME 58

2026-2025

Founding Editor: Zvi Sarel (vol.1-20)

Miri Horwitz-bat Moshe (vol. 21-35)

Ruth Burstein (vol. 36-44)

Editors: Noga Ilani and Pnina Trommer

Editorial Board: Emanuel Alon, Ruth Burstein, Zohar Livnat, Malka Muchnik, Tamar Sovran, Hagit Shefer

Advisory Editorial Board: Silvia Adler, Hava Bat-Zeev Shyldkrot, Rina Ben-Sachar, Luba R. Charlap, Maya Fruchtman, Lior Laks, Edna Lauden, Rachel Rosner, Doron Rubinstein, Gila Shilo, Yitzhak Shlesinger, Pnina Shukrun-Nagar, Liora Weinbach, Rachel Weissbrod, Elda Weizman

Language Editors: Noga Ilani and Pnina Trommer

Book Reviews' Editor: Tamar Sovran

English Abstracts Editors: Edna Lauden, Miryam Shani

Editorial Address: **Helkat Lashon**, Department of Hebrew Language and Semitic Linguistics, Tel Aviv University, Ramat Aviv 6997801; Department of Hebrew and Semitic Languages, Jewish Studies, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002.

ISSN 0792-5832

© Copyright Tel Aviv University and Bar-Ilan University
All rights reserved

Printed in Israel 2025 (Macabim Print)

Typesetting:

Drora Frydrich, Igal Rapaport
Tel Aviv

TABLE OF CONTENTS

**Noga Ilani and
Pnina Trommer** Editors' Preface

Instructions for Article
Submission

In Their Memory

Ruth Almagor-Ramon	1
Dalia Cohen-Gross	2
Aliza Laserson	5

Morphology

Moshe Bar-Asher	The System of Verb Patterns (Binyanim) in Tannaitic Hebrew	7
------------------------	--	---

Ora (Rodrigue) Schwarzwald	Derivation in Disguise of Inflection	16
-----------------------------------	---	----

Semantics

Livnat Levirom and Hava Bat-Zeev Shildkrot	Polysemy of AL ('above'): A Synchronic–Diachronic Perspective	35
---	--	----

Discourse Analysis

Ohad Aizic

The **Bronoun**: The Linguistic Evolution of **Bro** and Its Hebrew Adoption **ברוֹן** 73

Language of Poetry

Bat-Zion Yemini

"A World Without Captives Women" in the poem **Hardufa** by Orit Tzemach 88

Zahi Abas

Metaphorical Phrases as a Stylistic Feature in Roni Somek's Poetry from a Diachronic Perspective, and the Semantic Fields of their Components 104

Language of Law

Galit Cohen

ונא - "Rape" A Diachronic Examination of the Legal Term 125

Teaching Hebrew as a Second Language

Abdalla Tarabieh

Contribution of Composed
Songs to Impart Vocabulary in
Hebrew as a Second Language
in Third Grade at Arab School 146

From the Pen of Great Linguists of the past

Uzi Ornan

184

Thoughts About...

Gershon Brin

192

Book Reviews

199

**Hebrew
Higher Education
27 (2025)**

Table of Contents

Abstracts

F-N

ABSTRACTS

Morphology

Moshe Bar-Asher

The System of Verb Patterns (Binyanim) in Tannaitic Hebrew

In the system of verb patterns in Tannaitic Hebrew there are six regular patterns, four rare ones, and four variant ones. The regular patterns are pa^qal–nif^qal, pi^qel–nitpa^qal, and hif^qil–huf^qal. The rare patterns are pu^qal, nittaf^qal, and po^qel–nitpo^qal. The variant patterns are nuf^qal and nipp^qal, both of them variants of nif^qal, and pē^qel–nitpā^qal, variants of pi^qel–nitpa^qal.

Ora (Rodrigue) Schwarzwald

Derivation in Disguise of Inflection

Derivation is Distinct of inflection in that words become lexical independent items in derivation and not in inflection. The paper focuses on identical derivational and inflectional words in which the letters **Tav**, **Yod**, **Mem**, and **Nun** (representing the consonants **t**, **y**, **m**, and **n**) play a role. Numerous ambiguous Hebrew words are elicited showing that derivational element cannot be accounted for as inflectional (e.g., **taklit** 'record.N' – derivational, vs. 'you/she will record'.V inflectional). While some inflectional formatives look like derivational ones, derivational formatives do not necessarily serve

as suffixes or prefixes.

Semantics

Livnat Levirom and Hava Bat-Zeev Shildkrot

Polysemy of "AL" ('above'): A Synchronic– Diachronic Perspective

This paper examines the polysemy of the Hebrew preposition **AL** ("above") from both a diachronic and synchronic perspective. The study explores changes in the meaning and usage of this preposition in written and spoken Hebrew. The research was conducted within the conceptual framework of cognitive linguistics, particularly considering grammaticalization in its functional use. We adopted a usage-based research approach (Baby, 2013; Diesel, 2017).

Our hypotheses posited that semantic relations exist between the different meanings of this preposition. Additionally, we hypothesized an increase in the prevalence of abstract and metaphorical meanings, either independently or as part of collocations. The evolution of **AL** results from the expansion or shift in meanings, encompassing both concrete and metaphorical/abstract uses. For instance, in its concrete sense: "Ha-sefer **al** ha-shulxan" ("The book is on the table"), whereas in an abstract sense: **Alay** (pragmatic meaning: "I'm responsible") or "**Al** ha-dvash ve-al ha-okets" (literally "on the honey and the sting", where **AL** pragmatically means

'about').

Our methodology involved systematic searches in dictionaries, linguistic databases, and corpora, covering three key periods: the biblical era, the intermediate period, and contemporary Hebrew. The collected expressions were analyzed to trace diachronic and synchronic polysemic processes. We discussed the findings in relation to our research questions and hypotheses, drew conclusions regarding the systematic nature of linguistic change, and finally even proposed future predictions.

Discourse Analysis

Ohad Aizic

The "Bronoun": The Linguistic Evolution of "Bro" and Its Hebrew Adoption "ברו"

This study examines the linguistic evolution of the term **bro** from its literal meaning as 'brother' ('male sibling') to its current use as a versatile pronoun in informal settings, particularly in social media contexts.

The research traces the transformation of **bro** from its origins in fraternity culture to its widespread adoption among young men in the United States, and its subsequent expansion into a gender-neutral term. Additionally, the study investigates the adoption and adaptation of **bro** in Hebrew, exploring its unique usage patterns in Israeli social media.

Through corpus analysis and examination of contemporary usage, this paper contributes to our understanding of a particular type of linguistic change, particularly in the context of internet language and cross-cultural adoption of slang terms.

Language of Poetry

Bat-zion Yemini

"A World Without Captives Women" in the Poem "Hardufa" by Orit Tzemach

The poet Orit Tzemach's first poetry book, **Two Breaths Outside Myself** (2023), deals with the suffering of oppressed women: captives, abductees, hostages, and rape victims. The first chapter of the book is titled "A World Without Captives". At first glance, the book appears to address events from the "Iron Swords War", but actually it was accepted for publication by **77 Magazine** about six months before the war and was published at the end of December 2023, after the war had begun.

This article briefly examines the issue of captivity from various perspectives and focuses on analyzing a single poem from Orit Tzemach's book: **Hardufa**. This poem portrays the lives of female captives and abductees, as well as all other hostages and prisoners. However, in addition to the threats experienced by all captives, the suffering of female captives and abductees is even greater due to their vulnerability to additional threats such

as rape, harassment, and sexual abuse—atrocities that have occurred throughout human history and particularly during the "Iron Swords War".

Reading the poem creates the impression that Orit Tzemach had foreseen the tragedy of the hostages in the war.

Zahi Abas

Metaphorical Phrases in the Poetry of Roni Somek from a Diachronic Perspective and the Semantic Fields of their Components

Metaphor as an intriguing linguistic means has been widely discussed in literary research, as many have discussed its various aspects, types and nature. This study focuses on metaphorical phrases in Roni Somek's poetry, and shows that they are depicted as a prominent stylistic characteristic. Compared to his early poetry, the use of these phrases became more and more common in his later poetry. These phrases are considered as original expressions, and their uniqueness is manifested in the combination of semantic fields that were not used in Somek's early poetry. These phrases are used as an artistic means in the poem and indicate lexical richness, however, they play an important additional role. By using them, Somek manages to illustrate, emphasize, and illuminate aspects of the content, thus presenting a clear and accurate picture that is difficult to imagine without these phrases. It is possible to notice a

tendency these phrases. It is possible to notice a tendency to use compound metaphors that contain more than one similarity point.

The discussion in this study was based on a diachronic study of three of Somek's books of poetry: "Gole", his first book published in 1976, "The Drummer of the Revolution" published in 2000, and the book "So Much God" published in 2020. The study shows changes in the metaphorical phrases that occur in his later poetry compared to his early poetry in the book "Gole". In the course of time, the use of human body and its emotions, nature, tools and places as special components in these phrases is evident (**the coals of the lips** = **גחלֵי השְׁפְתִיִּים**, **the pocket of longing** = **כִּיסְתַּת הַגְּעוּנִים**, **the ego of nature** = **מִפְרַץ**, **the sword of the needle** = **חרב המחט**, **the gulf of scars** = **הַאֲגֹוֹ שֶׁל הַטְּבָע** **הַצְּלָקּוֹת**). In addition, there is an evident tendency to use abstract and spiritual themes in later poetry (**the mountains of wisdom** = **הַרְיִי חַכּוֹמָה**, **the chimneys of the imagination** = **אַרְוּבּוֹת הַזְּמִינּוֹן**, **pots of my mind** = **עַצְּצִיכִי** (**מוחִי**), in contrast to what is found in the early poetry, which is characterized by metaphorical phrases that combine elements from tangible semantic fields. Another discovered change in semantic fields was Somek's tendency to combine the world of poetry and language as subjects, i.e. as a destination, in these phrases (**the face of the metaphor** = **פָנֵי המטפּוֹרָה**, **the jam of his poems** = **רִיבַת שִׁירָיו**, **shoes of words** = **גַּעֲלֵי מִילִים**, **the word's procession** = **תַּהֲלוֹכַת המילה**). This shows a change in Somek's style and the importance that he attributes to these themes in his later poetry, compared to his early poetry where this type of phrases does not exist.

Language of Law

Galit Cohen

"Rape" ("אונס") – A Diachronic Examination of the Legal Term

This diachronic study examines the semantic evolution of **אונס**, the Hebrew legal term for rape, tracing its usage from biblical texts to contemporary legal discourse. The research illuminates how socio-cultural contexts and evolving legal frameworks have shaped the term's dynamic semantic range, revealing an interplay between historical usage and modern interpretations.

In ancient sources **אונס** primarily denoted physical violence. Modern legal definitions encompass a wider range of non-consensual acts, shifting the emphasis from physical force to the absence of informed consent, and reflecting evolving concepts of sexual autonomy.

Employing a diachronic-semantic approach, the study analyzes the etymological roots and historical transformations of **אונס** scrutinizing its unique position within legal terminology. Comparing ancient and modern usages reveals value-laden shifts and illustrates how socio-cultural changes reshape legal concepts' perception and application.

Findings clarify the term's origins, degree of innovation, and semantic transparency. Legal dictionaries exhibit a consistent narrowing of semantic scope compared to general usage, highlighting legal context's crucial role in

shaping the precise meaning of **תִּבְנָה** and emphasizing the polysemy of legal language.

The article underscores the significance of historical awareness for interpreting legal terminology, offering insights into the complex relationship between language, law, and societal evolution.

Teaching Hebrew as a Second Language

Abedalla Tervieh

Contribution of Composed Songs to Impart Vocabulary in Hebrew as a Second Language in Third Grade at an Arab School

The purpose of this study is to examine the effectiveness of learning through composed songs and its contribution to acquiring vocabulary in Hebrew as a second language in third graders in an Arab school in central Israel.

The study aims to examine the contribution of the method of using songs as a teaching medium to acquiring vocabulary in Hebrew compared to other teaching methods. It examines the extent to which teaching through composed songs enriches vocabulary among learners of Hebrew as a second language. It also aims to examine the difficulties that Arab students encounter in acquiring Hebrew in elementary school.

To achieve the goals of the study, a learning unit was built for both groups. The experimental group learned through composed songs, while the

control group learned through traditional methods.

The study findings indicated that there were differences in vocabulary level acquisition between the test conducted before and after the implementation of the learning unit. In addition, the findings showed that there is a positive contribution of learning through composed songs to vocabulary development; something that stood out significantly after receiving higher scores in the final tests conducted after implementing the unit, compared to the scores received before implementing the unit.